

Til
Rådmand Tina French Nielsen
Direktør i Ældre- og handicapforvaltningen Niels Tikjøb Olesen
Handicapchef Tina Mørk
Myndighedschef Ove Gerhard Jensen
Jurist Susanne Baymler Bonde
Konsulent Jeanett Smith Christophersen
samt Aalborg Byråd og Handicaprådet

Aalborg, den 26. februar 2010

Vedrørende beslutning om udmålinger til BPA – Borgerstyret Personlig Assistance - iht. Servicelovens §§ 95 og 96

Vi må erkende, at en gennemlæsning af udkastet efterlader os målløse!

- Foringelser af (i forvejen dårlige) løn- og ansættelsesforhold.
- Et urealistisk lavt administrationsbidrag.
- En urimelig lav generel udmåling af borgerens merudgift ved at have BPA!

Et er, at Aalborg Kommune vælger at tilsidesætte handicaphjælperoverenskomsten, på trods af, at man i lovarbejdet flere gange har fastslået, at arbejdsmarkedets parter skal regulere hjælpernes løn, at den hverken skal dikteres af kommunerne eller af Folketinget (akkurat derfor henvises der *ikke* til en specifik overenskomst i udmålingsbekendtgørelsen). Vi har til en vis grad forståelse for, at BPA er blevet en varm politisk sag, hvor kommunerne vil presse flere midler ud af Folketinget, men i denne politiske øvelse rammes en lille gruppe borgere, som står i en yderst sårbar position – vi skal kunne besætte vores stillinger, for at kunne fungere i hverdagen!

Det er simpelthen uanstændigt, at Kommunen vælger at fjerne eksisterende goder i lønudmålingen! Bekendtgørelsen formulerer de elementer, der som absolut minimum skal indregnes i BPA-timeprisen. Den hverken hjemler eller anbefaler en reduktion af allerede opnåede løn- og ansættelsesforhold!

Hjælperne tilhører i forvejen lavtlønsområdet og de udfører et vigtigt arbejde for kommunen, selv om kommunen *ikke* er hjælpernes formelle arbejdsgiver! Kommunen skamudnytter med indstillingen den særlige konstruktion der er i hjælpernes ansættelse og bringer dermed de mange brugere af BPA i en slem knibe!

Hjælperne vil med god grund blive vrede, nogle vil helt givet sige deres job op og der er en stor risiko for, at vi, der er brugere af BPA-ordningen, bringes ud i en ubehagelig faglig strid med de hjælpere, som vi er 100 % afhængige af. Desuden vil det fremadrettet blive endnu vanskeligere at rekruttere hjælpere.

Vi må her minde om, at hjælpernes løn- og ansættelsesforhold blev forbedret i 2008, netop fordi vi i Aalborg havde vanskeligt ved at rekruttere og fastholde hjælpere i ansættelsen. De seneste 14 måneder har kommunens borgere med BPA ikke kunnet oplyse hjælperne om de aktuelt gældende løn- og ansættelsesvilkår, pga Kommunens ualmindelig langsomme udmålingsproces vedr. satserne iht den nye lovgivning. En vedtagelse af forvaltningens indstilling vil gøre en svær situation endnu vanskeligere fremadrettet.

Selv handicapledsagere, der udfører et lignende stykke arbejde (med et *langt* mindre ansvar og *langt* simpleere arbejdsopgaver), har langt bedre løn- og ansættelsesforhold end de personlige hjælpere – og hvorfor? Jo, for de er formelt ansat af kommunen og her er kommunen bundet af en specifik overenskomst for handicapledsagere. De personlige hjælpere sættes ned i løn, blot fordi kommunen kan!

Socialministeren har formuleret en absolut bundgrænse i BPA-udmålingsbekendtgørelsen, men intet forhindrer en kommune i at tilbyde bedre vilkår! Mon kommunen kunne finde på at sætte *nogen* anden medarbejdergruppe ned i løn, eller tilsidesætte deres overenskomst? Vi tillader os at tvivle! Desværre har hverken vi brugere af BPA, eller vores hjælpere, den "stemme", som kommunalt bistandsplejepersonale, pædagoger eller kommunens administrative personale har, derfor kan vi kun sætte vores lid til en rimelig og lovlig administration af området.

Hvad handicaphjælperoverenskomsten angår, gives der en forket oplysning i sagsfremstillingen. Overenskomsten er *ikke* mellem DI og LOBPA (DI er LOBPAs arbejdsgiverorganisation). I første omgang blev der indgået overenskomst mellem DI (LOBPA) og 3F, overenskomsten er siden ændret, således at den i fællesskab er indgået mellem DI og DE på arbejdsgiversiden (og dækker dermed de private udbydere, som vi vil kunne overdrage arbejdsgiveransvaret til) og på lønmodtagerside 3F og FOA. Det er således ikke "brugerorganisationens" overenskomst kommunen tilsidesætter, men brancheoverenskomsten for privatansatte handicaphjælpere!

Hvad administrationsbidraget angår, har vi ved flere lejligheder redegjort for, at det er alt for lavt, til at borgere med BPA bevilling får en reel mulighed for at kunne uddelegere arbejdsgiveransvaret. Store kommuner som København og Århus har erkendt, at der skal et langt større beløb til, end KL vejleder om. På vores kanter har f.eks Mariager Fjord Kommune nået samme erkendelse og har udmålt en realistisk timetakst til administration.

Ud fra sagsfremstillingen kan man få det indtryk, at Bruger Hjælper Klubbens formand er alene, om at anfægte den alt for lave udmåling til administrationen af BPA. Vi vil kraftigt understrege, at kommunerne i det nordjyske tværkommunale samarbejde også er opmærksomme på dette problem. Desuden har blandt andre Danske Handicaporganisationer (DH), Dansk Handicap Forbund (DHF), Muskelsvindfonden, Spastikerforeningen, Landsorganisationen Borgerstyret Personlig Assistance (LOBPAs medlemsorganisation), anfægtet KLs urealistiske budgetvejledning – overfor KL, Socialministeren og Folketingets Socialudvalg. Klubbens formand er altså ikke grebet af en fiks ide, men peger på et reelt og alvorligt problem!

Vi savner fortsat at se det sammenlignelige budget, som kommunalbestyrelsen, i henhold til udmålingsbekendtgørelsens § 4, skal udforme og fastsætte administrationsbidraget ud fra. Såfremt kommunen enøjlet udmåler administrationsbidraget efter KLs budgetvejledning, tilsidesættes loven og samtidig umuliggøres implementeringen af BPA i Aalborg Kommune. Vi er *meget* bekymrede for de borgere med BPA-bevilling, som vi allerede nu ved, har hårdt brug for en uddelegering af arbejdsgiveransvaret!

Hvad angår udbetalingen af aftentillæg i weekenden, så er dette *ikke* en praksis Aalborg Kommune indførte i november 2008, men meget tidligere. Dette efter weekend aflønningen i en periode havde været praktiseret forskelligt fra bruger til bruger (fra sagsbehandler til sagsbehandler). På et vist tidspunkt blev vi bedt om at efterregulere tillæggene bagud (ved et brev fra konsulenten), ud fra gamle dokumenter kan vi se, at reguleringen skete fra januar 2004 (timesedler kan dokumentere dette). Tillæggene var til debat på klubbens stiftende møde og den skriftlige orientering kom herefter. Vi møder fra tid til anden "gamle" brugere, der fortsat ikke har forstået anvendelsen af tillæg og vi undrer os over, at de pågældendes sagsbehandlere, eller lønkontoret, ikke har vejledt de pågældende brugere på rette vej, men stiltiende har accepteret, at deres hjælper får for lidt i løn. Vi kan oplyse, at LUKs (Aalborg Kommunes Ledsage og udviklingskontor) hjælperfolder også, i årevis, har informeret om aftentillægget i weekender.

I øvrigt skal begge tillæg udbetales, iht. den kommunale overenskomst, som kommunen beklageligvis vælger at udmåle BPA-timeprisen efter. Vi vil i den forbindelse henvise til, at Socialministeren har understreget, at når kommunen har valgt et givet udgangspunkt for udmålingen – her den kommunale bistandsplejeoverenskomst – skal alle elementer i lønnen udmåles herudfra. Det er således ulovligt, når kommunen vil vende tilbage til den gamle praksis, hvor der files med tillæggene.

Det er ligeså i uoverensstemmelse med loven at reducere vilkår i forbindelse med barsel! Herudover er det naturligvis også på dette område uanstændigt og i modstrid med praksis på arbejdsmarkedet, at reducere en medarbejdergruppes allerede opnåede vilkår.

Endvidere er vi forargede over, at kommunen med hele denne øvelse, oven i købet, får en økonomisk gevinst! Sagen er jo, at kommunen er DUT-kompenseret for hele 2009, men idet man først sent i 2010 implementerer den nye BPA-lov og ingen borger endnu har kunnet overdrage deres arbejdsgiveransvar, til LOBPA eller en af de private udbydere, opnår en betydelig gevinst. Gevinsten er midler, som skulle have forbedret hjælpernes vilkår og givet borgere med BPA-bevilling en bedre hjælpeordning!

Hvad punktet andre omkostninger angår, så er det i udkastet fastsatte beløb (på 800 kr.) alt for lavt og modsvarer ikke de omkostninger, som borgere med BPA har som arbejdsgivere.

Der er naturligvis stor forskel på udgiften til hjælper, om man har udmålt 37 timers hjælp om ugen, f.eks 70 timer, eller har døgnhjælp. Desuden om hjælpen er udmålt alene til opgaver i hjemmet (§95) eller hjælperen følger borgeren med BPA døgn rundt, 365 dage om året. Desuden er der stor forskel på den enkelte brugers livsform og dermed den

enkeltes udadrettede aktiviteter (deltagelse i kulturaktiviteter, som biograf, teater, koncerter mv. hvor der jo skal betales entre mv. for hjælperen).

Vi vil gerne se hvilke konkrete udgifter man indregner i det indstillede beløb og med hvilke satser! Den indstillede udmåling ligner et blindt skud i tågen, snarere end en saglig vurdering af vores reelle udgifter!

Nedenfor følger en liste over de udgifter, som vi af erfaring ved, er i en typisk hjælpeordning/BPA. Vi tager her udgangspunkt i en døgnordning, hvor hjælperens tilstedeværelse svarer til, at der bor en voksen person ekstra i husstanden. Som udgangspunkt skal der være et hjælperværelse, når der er døgnhjælp. Vi har udgifter til både stort og småt, listen er ikke udtømmende, for den enkelte borger kan meget vel have andre specifikke behov, udover de nedenfor nævnte:

- Porto, kuverter, papir, samt kopier i forbindelse med lønafregning, udarbejdelse af ansættelseskontrakter, fraværserklæringer og anden korrespondance relateret til arbejdsgiveransvaret.
- Lægeerklæringer, eller mulighedserklæringer, ved hjælpers sygdom.
- Generelt slid på alt inventar i boligen, samt anskaffelse/genanskaffelse/vedligeholdelse af inventar til hjælperværelset, herunder slid på det sengetøj og de håndklæder, som hjælperne bruger.
- Øget forbrug af varme, opvarmning af hjælperværelset og generel opvarmning af alle de rum, som hjælperen færdes i i arbejdstiden. I døgnordninger er det typisk konstant opvarmning af hele boligen i de kolde måneder, da hjælperen jo typisk færdes/arbejder i hele huset.
- Øget forbrug af vand. Når hjælperen varetager sin personlige hygiejne (håndvask og brusebad på de lange vagter) og laver kaffe/te og mad, samt opvask efter hjælperen.
- Øget forbrug af el. Hjælperen skal have lys hvor de arbejder, de laver mad (varmer f.eks medbragt mad i mikroovn), de bruger hårtørrer, oplader mobiltelefon, bruger deres bærbare computer i pauser, ser tv i hjælperværelset mv.
- Øget forbrug af almindelige forbrugsartikler som: opvaskemiddel, håndsæbe, tandpasta, toiletpapir, køkkenrulle mv.
- Vask af de håndklæder og det sengelinned, som hjælperen bruger. Herudover er der typisk et større forbrug af karklude og rengøringsklude, da skiftende hænder fordrer hyppigere skift, end der er i en privat husholdning.
- Øget rengøring, både af hjælperværelse, gangarealer og køkken/badeværelse.
- Udgiften til rengøringshandsker, håndcreme, hånddisinfektion, engangshandsker (til de særlige kropsnære arbejdssituationer), og sterile handsker (ved kateterisering, olign).
- Entrebilletter til hjælperen. En biografbillet koster 100 kr. Koncert og teaterbilletter svinger helt fra 200 til 1000 kr. Nogle steder tilbydes gratis adgang til hjælperen efter skiftende retningslinjer, men det er langtfra alle steder. Netop biograf/teater/koncerter er yndede kulturoplevelser for kørestilsbrugere/borgere med BPA, da disse steder er tilgængelige. Herudover er der hjælperens entre f.eks. i offentlig svømmehal, på udstillinger, samt til de aktiviteter som borgere med BPA besøger i ferier og på weekendudflugter.
- Fortæring. I visse situationer er borgeren med BPA nødt til at betale hjælperens fortæring, når prisen for deltagelse i et arrangement inkluderer fortæring. Herudover ved vi desværre, at mange borgere med BPA føler sig presset, til at betale for hjælperen ved cafebesøg og lignende - de er bange for, at hjælperen ellers siger op. På alle andre arbejdspladser er det normalt, at arbejdsgiveren betaler fortæring, hvis udgiften hertil er en følge af arbejdssituationen (for os er det typisk ved cafebesøg, eller fortæringen på en heldagsudflugt). Vi har bemærket, at de kommunale medarbejdere kender til den praksis at arbejdsgiveren i visse situationer betaler, idet der altid serveres kaffe ved møder i kommunen og typisk (endda en særdeles god) frokost på de kurser og seminarer der afholdes for kommunale medarbejdere. Vi henstiller til, at udvalget laver en rimelig udmåling til hjælperes fortæring.
- Gaver. I enhver velfungerende hjælpeordning giver arbejdsgiveren hjælperne en beskedene julegave og desuden en beskedene erkendtlighed ved væsentlige mærkedage.

Tidligere havde Forbrugerrådet en oversigt over typiske udgifter i en almindelig husholdning. Den findes desværre ikke længere. Vi ved dog, at de udmålinger der hidtil er lavet iht Forbrugerrådets oversigt og udbetalt via de sandsynliggjorte handicapbetingede merudgifter (Servicelovens § 100) vil give et markant større beløb i en døgnordning, end de foreslåede 800 kr. Borgere med BPA er typisk førtidspensionister og det er urimeligt, hvis vores privatøkonomi skal belastes af de arbejdsgiver/leder-relaterede udgifter og kommunen samtidig opnår en markant besparelse på de handicapbetingede merudgifter, hvorigennem udgiften hidtil (fejlagtigt) har været dækket i Aalborg Kommune.

BPA trådte i kraft den 1/1 2009, for 14 (fjorten) måneder siden! På trods af alle gode undskyldninger, om sent udsendte retningslinjer, orienterede Socialministeren allerede før lovens ikrafttræden kommunen om, at lovændringen var gæl-

dende pr. d. 1/1 2009 og BPA skulle implementeres fra dette tidspunkt, *uanset* der ville mangle detailregler på ikrafttrædelsestidspunktet.

Klubben for Brugere og Hjælpere har i hele perioden fra lovens vedtagelse, tilstræbt at arbejde konstruktivt og i samarbejde med kommunen, om implementeringen af BPA. Vi har bidraget med den viden og de erfaringer, som vi har med hjælpeordningen/BPA. I den sammenhæng er vi gang på gang blevet overrasket, over kommunens manglende kendskab til hjælpeordning/BPA i praksis, herunder også til gældende lovgivning og såmænd også kommunens egen praksis på området. Med den offentliggjorte indstilling in mente, må vi konstatere, at vores arbejde tilsyneladende har været spild af tid! Vedtages indstillingen får kommunens borgere med hjælpeordning stærk forringede vilkår og BPA bliver fortsat ikke implementeret i Aalborg Kommune!

Vi er, udover at være repræsentanter for Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland, alle 3 brugere af hjælpeordningen/BPA og borgere i Aalborg Kommune. Vi er dermed også skatteydere i kommunen og som sådan er vi skamfulde, over kommunen vil reducere vilkår på et område, der er typisk karakteriseret ved en svag og sårbar gruppe borgere og en gruppe hårdarbejdende og lavtlønnede hjælpere!

Vi håber, at vi fremadrettet atter kan blive stolte over vores kommune og desuden, at vi fremtidigt kan få et reelt samarbejde med kommunen om forholdene i BPA/hjælpeordningen.

Med venlig hilsen

Lis Kristensen, bestyrelsesmedlem
Annette Christensen, næstformand
Lotte Mørkhøj, formand
Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland